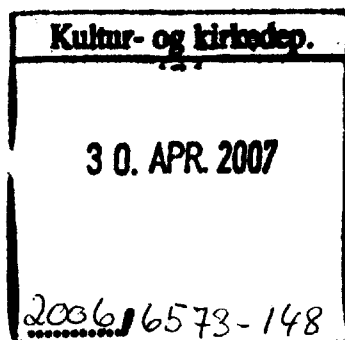

Norsk faglitterær
forfatter- og
oversetterforening

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep.
0030 Oslo

Vår ref.
2007/000015-727

Deres ref.
2006/6573 KU/KU2 NBA:amb

20.04.07

Bibliotekreform 2014 - høringsuttalelse

Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFF) takker for muligheten til å komme med innspill til utredningen Bibliotekreform 2014.

Foreningen støtter hovedintensjonene og målene i utredningen. Alle typer bibliotek møter store utfordringer uten at bevilgningene har avspeilt dette. NFF mener det er viktig med økte bevilgninger på feltet. Samtidig kan felles digital infrastruktur og tjenester samt en samordning av flere bibliotek i et geografisk område gi rasjonaliseringsgevinster i tillegg til at brukerne vil møte et mer ensartet "brukergrensesnitt". Det er imidlertid viktig at dette ikke fører til nedlegging av antall enheter. Selv om bibliotekene skal utvikle digitale tjenester, er det fortsatt viktig med nærhet til det fysiske biblioteket og formidlingen der. Snarere må antall enheter økes, spesielt i grisgrendte strøk, og gjerne med bokbusser og -båter eller andre distribusjonssteder. All forskning viser at nærhet til biblioteket betyr mye for bruken av biblioteket.

Under kommenterer og underbygger vi enkelte av punktene som NFF ser som spesielt viktige i utredningen.

Målområde 1

Strategi 1.1 Tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester

I det første delmålet under dette punktet, side 21 i utredningen, står det: «Et digitalt abm-program skal gi alle enkel tilgang til digitale innholdsressurser i arkiv, bibliotek og museer.» NFF foreslår at det spesifiseres hvilke innholdsressurser det her tenkes på og hvordan det tenkes at rettighetsklarering skal håndteres for verneede verk.

Når det gjelder digitalisering og sikker langtidslagring av samlinger, og tilgang til disse, kan vi ikke understreke nok at dette må skje på nasjonalt plan. Vi mener grenseoppgangen til Nasjonalbiblioteket virker uklar i utredningen. Nasjonalbiblioteket bør være hovedaktør og den enheten som sørger for avtaler og klarering av rettigheter med opphavsmennene og deres organisasjoner. Øvrige bibliotek og andre institusjoner innen sektoren kan så benytte ressur

sene som Nasjonalbiblioteket vil kunne tilby. Det er viktig å ivareta opphavsretten, og lisenser til digitale innholdsressurser bør derfor forhandles frem på nasjonalt plan.

Nasjonalbiblioteket har allerede iverksatt et omfattende digitaliseringsprogram, og vi minner om at det nettopp er startet opp et pilotprosjekt mellom Den norske Forfatterforening, NFF, Forleggerforeningen, LINO og Nasjonalbiblioteket. Målsetningen er å høste erfaringer med teknologiske løsninger, lenkeproblematikk, betalingsløsninger, avtalemekanismer, bruksmønster m.m. De erfaringene som høstes gjennom dette prosjektet vil kunne danne et godt grunnlag for fremtidige avtaler om digital formidling av norsk litteratur.

Strategi 1.2 Digitalisere viktige innholdsressurser

De samme kommentarene som til strategi 1.1 gjelder fra NFF her.

Strategi 1.4 Videreutvikle biblioteket som læringsarena og læringsressurs

NFF vil fremheve skolebibliotekenes viktighet og at denne bibliotektypen er aller viktigst å ruste opp. Det foreligger ikke statistikk på området, og det er satset lite på feltet. Skolebibliotek er ikke lovpålagt, i motsetning til folkebibliotek. NFF tok initiativ til en bibliotekaksjon i 1998 sammen med Den norske Forfatterforening og Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere. Flere andre organisasjoner kom med i samarbeidet, aksjonen varte i fire år, og en av hovedoppgavene var å få en styrking av skolebibliotekene i grunnskole og videregående skole. Det store og langsiktige nasjonale løftet har imidlertid latt vente på seg. Det foregår nå en ny skolebibliotekaksjon, på initiativ fra Norsk Bibliotekforening og med bred organisasjonsdeltakelse.

Fag- og forskningsbibliotek har opplevd en prisstigning på utenlandsk litteratur, som ikke på langt nær er kompensert med økte bevilgninger. Bibliotekene står overfor nye utfordringer, for eksempel utvikling av nye medier, uten at bevilgninger følger med i en tid hvor styrking av denne sektoren virker mer nødvendig enn noen gang. Vi støtter derfor behovet for å kunne kjøpe lisenser på tvers av institusjoner for at også små fagmiljøer skal få tilgang til forskningsbasert litteratur.

NFF påpeker at rettighetsproblematikken ved digital publisering i åpne og gratis tilgjengelige arkiver og tidsskrifter ved universitet og høyskoler fortsatt er et uavklart spørsmål.

Strategi 1.5 Videreutvikle kultur- og litteraturformidlingen i bibliotekene

Folkebibliotekenes rolle som bok- og kunnskapsformidler må styrkes, og NFF ser det naturlig at formidlingen av faglitteratur både økes og spres ytterligere. Foreningen søker Kultur- og kirkedepartementet om midler til formidling av faglitterære forfattere gjennom Norsk Forfatterensentrum. Vi er derfor glad for at utredningen ønsker at litteraturen som inngår i innkjøpsordningene skal inkluderes i litteraturformidlingsprogrammet.

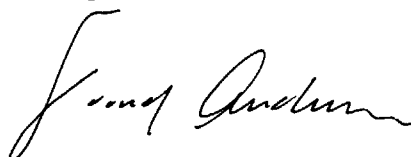
Utredningen foreslår en utvidelse av innkjøpsordningen for sakprosa. Vi ser gjerne at ambisjonene for en slik utvidelse settes høyere enn det som her er foreslått. NFF har pekt på at behovet er rundt 150 innkjøpte titler i året. Folk flest bør ha tilgang til bredden i faglitteraturen innenfor ulike fag og disipliner. En svært viktig grunn for en utvidet innkjøpsordning er at særlig unge gutter, som tradisjonelt leser mindre enn jenter, ikke får tak i den faglitteraturen de ønsker. I tillegg bør en vurdere å innføre en egen selektiv innkjøpsordning for oversatt sakprosa, på lik linje med den som finnes for oversatt skjønnlitteratur.

Målområde 2

Strategi 2.1 Styrke og utvikle de organisatoriske enhetene i Norgesbiblioteket

Iverksetting av program for skolebibliotekutvikling: se våre kommentarer under strategi 1.4.

Vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Trond Andreassen', written in a cursive style.

Trond Andreassen
generalsekretær